

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 12P/59/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3519202868
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Erika Trtalová
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2020:3519202868.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom samosudkyňou JUDr. Ing. Erikou Trtalovou, v právnej veci starostlivosti o mal. B. Š., C.. XX.XX.XXXX, maloleté dieťa v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, dieťa rodičov: matky W. Š., C.. XX.XX.XXXX, L.X. O. U., D. S. C. B. C. A., W. XXX/X a otca Y. N., C.. XX.XX.XXXX, L. O. U., D. S. N. XXX, o návrhu matky na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, t a k t o

rozhodol:

I. Maloletý B., C.. XX.XX.XXXX sa zveruje do osobnej starostlivosti matky. Obaja rodičia ho budú zastupovať a spravovať jeho majetok.

II. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého B., C.. XX.XX.XXXX mesačne sumou 80,- Eur, a to vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred k rukám matky maloletého počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

III. Na žiadosť matky sa spôsob stretávania otca s maloletým B. neupravuje.

IV. Ruší Uznesenie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 11P/29/2019-10 zo dňa 25.06.2019 o nariadení neodkladného opatrenia s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Súd bez návrhu uznesením č. k. 12P/59/2019-11 zo dňa 04.10.2019 začal konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému B., C.. XX.XX.XXXX. Matka následne prejavila predstavu o spôsobe úpravy práv a povinností rodičov k maloletému B., a to určiť vyživovaciu povinnosť vo výške 80 - 100,- Eur a určiť, aby matka sa osobne starala o maloletého B.Š., pretože otec momentálne o maloletého nejaví záujem. Uviedla, že otec neprispieva pravidelne na výživu maloletého. Na výživné zaplatil dňa 19.11.2019 sumu 40,- Eur a dňa 20.01.2020 zaplatil sumu 30,- Eur. Viac otec na výživné doteraz nezaplatil. Skôr prispievajú rodičia zo strany otca, a to tým, že keď k ním matka príde na návštevu, tak majú pre maloletého pripravený jogurt, piškóty alebo rožok, čo má rád. Iné veci, ako plienky a potrebné veci, tie si nosí matka na návštevu, tie mu nekupujú. Maximálne jej poskytnú vlhčené servítky. S rodičmi zo strany otca má matka spolu s maloletým dobrý vzťah, maloletý B. rád chodí k starým rodičom. Maloletý má rád aj svojho uja, teda brata otca. Otec, keď prídu do Č., sa chvíľu s B. pohrá, zväčša je však na telefóne a keď sú ešte na návšteve už odchádza za svojimi kamarátmi. Matka nebráni otcovi v stretávaní so synom, avšak otec prejavuje minimálny záujem. Matka žije len s mal. B. s tým, že ich občas navštevuje jej priateľ, no nebýva to často. Matka je poberateľkou rodičovského príspevku a prídavku na dieťa. Dostáva jednorazový príspevok od mesta raz za rok vo výške 160,- Eur. Matke pomáhajú so zabezpečením potrieb maloletého rodičia. Čo sa týka určenia vyživovacej povinnosti, navrhla matka

určiť aspoň vo výške 80,- Eur. Myslí si, že otec je schopný pracovať. To, že uvádza, že má problém sa zamestnať, pretože bol vo výkone väzby, to podľa názoru maky je len výhovorkou, pretože jeho brat, ktorý sa vrátil z výkonu trestu, sa v priebehu 2 mesiacov zamestnal v spoločnosti Nissens. Preto si myslí, že je schopný platiť aj vyššie výživné, ktoré B. potrebuje. Čo sa týka zdravotných obmedzení, ktoré by bránili otcovi zamestnať sa, o tých nemá žiadnu vedomosť.

2. Otec žiadal, aby súd upravil spôsob stretávania sa, pretože má snahu byť, čo najviac so svojim synom, prípadne žiadal určiť spôsob striedavej osobnej starostlivosti. Uviedol, že v súčasnosti býva u svojej matky v Č.. Je nezamestnaný, prácu si hľadá, nie je však zaradený do programu osôb liečiacich sa z drogových závislostí. Otec si nesplnil povinnosť predložiť súdu potvrdenie o zamestnaní, doklad o zaradení do programu pre drogovu závislosť, potvrdenie o doplatení a plnení si vyživovacej povinnosti.

3. Kolízny opatrovník navrhol rozhodnúť, pretože bolo zistené, že otec maloletého žije záhaľčivým spôsobom života. Nepomohlo ani dohovorenie zo strany jeho rodičov, ide o zdravého mladého človeka, ktorý má schopnosť pracovať a momentálne v tomto okrese je dostatok pracovných príležitostí. Matkou navrhované výživné je primerané veku dieťaťa ako aj tomu, že je poberateľkou len rodičovského príspevku. Kolízny opatrovník navrhol neupraviť spôsob stretávania sa, keďže matka pravidelne kontaktuje rodinu otca. Napriek tomu otec javí minimálny záujem o maloletého.

4. Súd vo veci rozhodol v zmysle § 31 C.m.p. bez prítomnosti otca maloletého dieťaťa, ktorý svoju neprítomnosť neospravedlnil, a to i napriek tomu, že bol s otcom vykonaný pohovor a termín pojednávania zoberal na vedomie. Otec ani nepožiadaval o odročenie pojednávania z vážnych dôvodov.

5. Pred začatím konania s poukazom na správanie otca bolo potrebné vydať neodkladné opatrenie na zabezpečenie potrieb maloletého B., a preto konajúci súd uznesením č. k. 11P/29/2019-10 zo dňa 25.06.2019 nariadil neodkladné opatrenie, na základe ktorého bol maloletý B. zverený do osobnej starostlivosti matky a otcovi bola určená vyživovacia povinnosť vo výške 50,- Eur mesačne. K nariadeniu neodkladného opatrenia došlo na základe skutočností, ktoré mal súd osvedčené, teda že v prípade maloletého B. bolo potrebné dočasne upraviť práva povinnosti rodičov k maloletému. Rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti, otec sa odsťahoval zo spoločnej domácnosti a starostlivosť o maloletého zabezpečuje matka. Matka maloletého žije v 1 - izbovom byte v ubytovni, kde podľa správy zo šetrenia má vytvorené podmienky, aby zabezpečovala osobnú starostlivosť o maloletého. V čase nariadenia bol otec trestne stíhaný na slobode pre prečin nebezpečného vyhrážania, ktorého sa mal dopustiť proti matke maloletého. Bol mu uložený zákaz styku s poškodenou a zákaz úmyselne sa k poškodenej priblížiť na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov s výnimkou nevyhnutného úradného styku ohľadom dieťaťa. Za daného stavu bolo v záujme maloletého, aby boli dočasne upravené pomery k maloletému do rozhodnutia vo veci samej.

6. Súd vykonal dokazovanie výsluchom rodičov maloletého dieťaťa a kolízneho opatrovníka, záznamu zo šetrenia pomerov, obsahu spisov Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom spisu sp. zn. 11P/29/2019, sp. zn. 6P/35/2019 a sp. zn. 12P/60/2019 a Trestného rozkazu č. k. 2T 58/2019-224 a zistil daný skutkový stav.

7. Matka spolu s mal. B. žije v 1 - izbovom byte s kuchyňou a sociálnym zariadením v ubytovni, kde uhrádza mesačný nájom vo výške 200,- Eur. Maloletý má svoju posteľku a všetky potrebné veci. Ošetrojúcou lekárkou maloletého je B.. B., ktorá uviedla, že zo strany matky je o maloletého riadne postarané, matka spolu s maloletým absolvovala všetky povinné prehliadky a očkovania. Matka uviedla, že s otcom mal. žila v spoločnej domácnosti do apríla 2019. Nakoľko bol otec agresívny, hrával automaty a údajne užíval omamné látky, matka s ním ukončila spolužitie a odsťahoval sa k svojej matke do obce Č.. Matka má s maloletým bežné výdavky (mlieko, plienky, drogéria, ošatenie, obuv). Otec sa žiadnym spôsobom nepodieľa na jeho výžive, okrem dvoch zaplatených súm. Dňa 19.11.2019 zaplatil sumu 40,- Eur a dňa 20.01.2020 zaplatil sumu 30,- Eur. Matka maloletého je poberateľkou rodičovského príspevku a rodinných prídavkov. So starostlivosťou o maloletého jej finančne pomáhajú rodičia.

8. Otec maloletého žije v rodinnom dome svojich rodičov v obci Č.. V dome obýva jednu izbu, kde má rozťahovaciu posteľ, obývaciu stenu a televízor. Žije tu ešte maloletá sestra otca. Otec mal. B. uviedol, že návrh na úpravu stretávania sa s maloletým si podal z dôvodu, že matka mu neumožňuje stretávanie.

Pred dvomi mesiacmi sa vrátil z väzby, navštevuje probačného úradníka, snaží sa, aby sa nemusel vrátiť do výkonu trestu. Údajne už drogy- neberie, bude chodiť ambulantne na psychiatriu. Je evidovaný na úrade práce, hľadá si prácu, občas chodí na brigády po stavbách.

9. Otec na základe Trestného rozkazu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. XT XX/XXXX-XXX zo dňa 19.09.2019 bol uznaný za vinného zo spáchania prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona na skutkovom základe, že dňa 06.06.2019 v presne nezistenom čase okolo 18:00 hod. v C. B. C. A. C. P. D. Č.. XX M. W. Š. (matka) dostala na svoj mobilný telefón sms správu L. Y. N., jej bývalého druha, s obsahom: „zničím Ti život aj keď budem musieť sedieť v base, to Ti prisahám“, pričom jej opakovane v sms komunikácii v mesiaci máj a jún 2019 uviedol slová, že ju „zabije“, pričom tieto sms správy v poškodenej W. Š. vzbudili strach o jej život. Otcovi mal. bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) mesiacov, pričom výkon trestu odňatia slobody mu bol podmienene odložený s probačným dohľadom nad správaním obvineného so skúšobnou dobou na 24 mesiacov. Súčasne mu bolo uložené obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania návykových látok, zákaze kontaktu s poškodenou W. Š. (matka mal.) v akejkoľvek forme vrátane kontaktovania prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby alebo inými obdobnými prostriedkami, povinnosť spočívajúcu v príkaze nepriblížiť sa k poškodenej W. Š. na vzdialenosť menšiu ako päť metrov a nezdržať sa v blízkosti obydľia poškodenej, povinnosť spočívajúcu v príkaze podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve, povinnosť spočívajúcu v príkaze zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie a bolo mu uložené ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou.

10. Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len Zákona o rodine) rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

11. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

12. Podľa § 24 ods. 3 Zákona o rodine, rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

13. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

14. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

15. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

16. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

17. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

18. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti, alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

19. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

20. Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

21. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

22. Z vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu veci vyvodil súd právny záver, že je potrebné rozhodnúť o úprave práv a povinností k maloletému dieťaťu z dôvodu, že rodičia spolu nežijú a dlhodobo spoločne nezabezpečujú starostlivosť o maloletého B.. Súd pri rozhodovaní komu z rodičov zverí maloletého B. do osobnej starostlivosti vychádzal najmä z potrieb maloletého B., ktorý je vo výlučnej starostlivosti matky od narodenia s pozitívnym emočným naviazaním na matku, ako aj z pomerov na strane otca, s ktorým maloletý B. nie je dlhodobo v kontakte, pričom otec počas celého konania nevynaložil žiadnu aktívnu snahu o nastavenie spôsobu kontaktu so svojim synom okrem verbalizovaného záujmu o maloletého syna, pričom situácia je komplikovaná z dôvodu obmedzení uložených otcovi trestným rozkazom. Maloletý žije v domácnosti spolu s matkou. V priebehu konania bolo preukázané, že matka sa dokáže riadne postarať o maloletého B., riadne zabezpečuje starostlivosť o maloletého B.. Keďže neboli v starostlivosti matky zistené nedostatky a matka na rozdiel od otca má vytvorené stabilné rodinné prostredie, zveril súd maloletého B. do osobnej starostlivosti matky. Vyživovacia povinnosť bola určená s ohľadom na možnosti a schopnosti otca, ako aj jeho prístup k plneniu si pracovných povinností. Otec je schopný pracovať, zabezpečuje si príjem brigádne. Otec nepreukázal, že si aktívne hľadá prácu. Súd správanie otca vyhodnotil tak, že bez dôležitého dôvodu si zodpovedne a aktívne nehľadal prácu. Lahkovážny prístup k plneniu si vyživovacej povinnosti videl súd u otca aj v tom, akým spôsobom si hľadal prácu a stabilné zamestnanie, k čomu nepristúpil ani pod ťarchou výkonu probačného dohľadu. Pri určení výšky vyživovacej povinnosti vychádzal súd z hodnoty obvyklého príjmu, ktorý by otec dosahoval, keby sa riadne zaradil do pracovného pomeru, pretože povinnosťou otca je zabezpečiť vyživovaciu povinnosť v rozsahu vlastných reálnych zárobkových schopností a možností, ktoré sú dané nielen jeho subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, vzdelaním, pracovnými skúsenosťami a pod.), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä existenciou pracovných príležitostí primeraných vlastnostiam otca. Vyživovaciu povinnosť súd určil s účinnosťou od právoplatnosti rozhodnutia v súlade so súhlasom matky.

23. Spôsob stretávania otca s maloletým synom súd neupravoval z dôvodu, že otec neprejavoval aktívne snahu o stretnutie sa s maloletým B., ako aj s poukazom na otcovi nariadené obmedzenia trestným rozkazom. Spolupôsobenie druhého rodiča na výchove maloletého dieťaťa je dôležité. Nemožno pritom však zabudnúť na potrebu udržiavania vzťahu medzi rodičom a maloletým dieťaťom, no v tomto prípade je potrebné vzťah budovať od začiatku v súlade s dodržiavaním obmedzení zo strany otca. Bude najvhodnejšie ponechať priestor na to, že ak bude vhodná príležitosť, aby sa otec so synom mohol stretnúť a matka nebola vzhľadom na obmedzenia nútená do súdom určeného pravidelného kontaktu, pričom matka sa stretávaniu nebráni.

24. O zrušení Uznesenie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom o nariadení neodkladného opatrenia č. k. 11P/29/2019-10 zo dňa 25.06.2019 rozhodol súd podľa § 363 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“), v zmysle ktorého súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené, keďže

nadobudnutím právoplatnosti tohto rozsudku už odpadnú dôvody, na základe ktorých bolo nariadené citované neodkladné opatrenie.

25. V zmysle § 52 ods. 1 v spojení s § 57 C.m.p. o trovách konania súd rozhodol tak, že ani jednému z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania, pretože žiaden z účastníkov nepodal návrh na priznanie náhrady trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré je potrebné podať v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Účastníkom, ktorí sa vzdali svojho práva podať odvolanie, zaniklo právo podať odvolanie.

Odvolanie môže podať účastník v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom dobrovoľne splnená, a to pri peňažnom plnení možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku /§ 38 ods. 2 Exekučného poriadku/ a pri nepeňažnom plnení možno podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia v zmysle § 376 CMP).